

Nejvyšší soud

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5903/2016

Datum rozhodnutí: 31. ledna 2018

Závěr: *Není-li vyhověno návrhu jednoho z rodičů na prominutí zmeškání lhůty k popření otcovství a je-li zároveň návrh na popření otcovství podán po uplynutí zákonem stanovené popěrné lhůty, nemůže soud postupovat jinak, než že takový návrh na popření otcovství zamítne, a to aniž by se dále zabýval konkrétními okolnostmi případu. Takový postup přitom nelze považovat za rezignaci na zjišťování nejlepšího zájmu dítěte, neboť samotná právní úprava popírání otcovství je odrazem zákonodárcem provedeného vážení zájmu dítěte a zájem dítěte je dále též zjišťován při rozhodování o návrhu na prominutí zmeškání lhůty k popření otcovství.*

Obsah: Řízení o popření otcovství bylo zahájeno na návrh matky, která zároveň žádala o prominutí zmeškání lhůty k podání takového návrhu. Soud návrh matky na prominutí zmeškání lhůty zamítl a odvolací soud zamítnutí potvrdil. Následně pak soud zamítl i samotný návrh na popření otcovství, a to právě z důvodu zmeškání lhůty. Odvolací soud rozsudek opět potvrdil, načež matka podala dovolání. Odvolací soud dle matky pochybil, pokud se nezabýval věcnými námitkami vztahujícími se k problematice biologického a právního rodičovství a uzavřel, že samotná skutečnost, že matce nebylo prominuto zmeškání lhůty k popření otcovství, je sama o sobě důvodem pro zamítnutí návrhu. Takovým postupem soud podle matky rezignoval na zjišťování nejlepšího zájmu dítěte a zasáhl do práva nezletilého na respektování soukromého a rodinného života. Matka namítala též nesprávné posouzení naplnění podmínek pro prominutí zmeškání lhůty pro popření otcovství, neboť nemůže být pochyb o tom, že je třeba uvést právní stav do souladu s realitou. Nejvyšší soud dovolání připustil pro řešení právní otázky, zda v případě, že je samostatným

usnesením rozhodnuto o zamítnutí návrhu na zmeškání prominutí lhůty, je tato skutečnost sama o sobě důvodem pro zamítnutí žaloby na popření otcovství bez dalšího pro zmeškání hmotněprávní prekluzivní lhůty pro popření otcovství, aniž by soud zkoumal, zda je popření otcovství v zájmu dítěte. Podle ustanovení § 791 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, může matka dítěte popřít, že otcem dítěte je muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů, a to ve lhůtách stanovených v § 790 odst. 1 větě druhé. Podle ustanovení § 790 odst. 1 OZ může muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů, otcovství k dítěti popřít, jen je-li vyloučeno, že by mohl být otcem dítěte. Může tak učinit do šesti měsíců ode dne, kdy bylo takto otcovství určeno; dojde-li k určení otcovství před narozením dítěte, neskončí lhůta dříve než šest měsíců po jeho narození. Podle ustanovení § 792 OZ je-li návrh na popření otcovství podán po uplynutí popěrné lhůty, může soud rozhodnout, že zmeškání lhůty promíjí, pokud to vyžadují zájem dítěte a veřejný pořádek. Systém popírání otcovství tak, jak byl stanoven v zákoně, je výrazem zákonodárcem provedeného vážení právně relevantních zájmů, jež ve vztahu mezi dítětem, matkou a právním otcem, případně i otcem biologickým, existují. Stanovení lhůty, ve které lze otcovství popřít, je výrazem požadavku právní jistoty a stability rodinných vztahů. Možnost státu omezit popěrné právo matrikového otce v zájmu dítěte na stabilitě rodinných vztahů, stejně jako nutnost poměřovat zájmy všech zúčastněných a posuzovat význam biologického a sociálního rodičovství lze dovodit také z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Ve věci *N. proti Finsku* (stížnost č. 27110/95) ESLP odmítl jako zjevně nepřijatelnou stížnost tvrzeného biologického otce, který se domáhal určení biologického otcovství k dítěti (počatému před uzavřením manželství a narozenému za trvání manželství), neboť neshledal nic svévolného na postupu státu, který v zájmu právní jistoty v rodinných vztazích stanoví obecný předpoklad, že za otce dítěte narozeného za trvání manželství se považuje

manžel matky dítěte. Zákonodárce i soudy musejí při své činnosti přiznávat přední význam zjištěnému zájmu dítěte. Jeho zájem nemůže být omezován na pouhý požadavek souladu biologického a právního rodičovství, ale je třeba jej hodnotit v širších souvislostech. Po rekodifikaci soukromého práva byla úprava popírání otcovství přesunuta ze zákona o rodině do občanského zákoníku. Jakkoliv se stávající právní úprava od dosavadní liší v délce lhůt, které jsou otci i matce k popření otcovství stanoveny, původní koncepce právní úpravy popírání otcovství zůstala zachována. I nadále zákon vychází z totožné koncepce tří domněnek otcovství, na jejichž základě je otcovství stanoveno, a systému prekluzivních lhůt pro jeho popření. I na právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku lze proto vztáhnout shora uvedené závěry dosažené ve vztahu k právní úpravě obsažené v zákoně o rodině. Systém prekluzivních popěrných lhůt je tedy výrazem systému popírání otcovství tak, jak byl stanoven v zákoně o rodině, je výrazem zákonodárcem provedeného vážení právně relevantních zájmů, jež ve vztahu mezi dítětem, matkou a právním otcem, případně i otcem biologickým, existují. Tento systém je tedy sám o sobě projevem vážení zájmů dítěte, jež nelze redukovat na pouhý požadavek souladu biologického a právního rodičovství, a výrazem požadavku právní jistoty a stability rodinných vztahů. Nelze také přehlédnout, že ani v případě právní úpravy obsažené v občanském zákoníku není nemožnost popřít otcovství po uplynutí popěrných lhůt absolutní. Jak už bylo řečeno, podle ustanovení § 792 OZ platí, že je-li návrh na popření otcovství podán po uplynutí popěrné lhůty, může soud rozhodnout, že zmeškání lhůty promíjí, pokud to vyžadují zájem dítěte a veřejný pořádek. Zákonodárce tedy i v nové právní úpravě dostatečně zohlednil fakt, že situace každého dítě je jiná a existují i případy, kdy stabilizace rodinných poměrů po uplynutí standardní popěrné lhůty nemusí být v zájmu dítěte. Z výše uvedeného vyplývá, že není-li vyhověno návrhu jednoho z rodičů na prominutí zmeškání lhůty k popření otcovství a je-li zároveň návrh na popření otcovství podán po uplynutí zákonem stanovené popěrné lhůty, nemůže soud postupovat jinak, než že takový návrh na popření otcovství zamítne, a to aniž by se dále zabýval konkrétními okolnostmi případu.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2014, sp. zn. 30 Cdo 544/2014.

Relevantní ustanovení: § 791 a § 792 občanského zákoníku.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 2147/2016

Datum rozhodnutí: 15. února 2018

Závěr: *Platí-li obecně (pro všechny závazky), že pro závěr o platnosti smlouvy o smlouvě budoucí postačí, dohodly-li se strany o podstatných náležitostech budoucí smlouvy, a že na smlouvu o smlouvě budoucí nelze klást stejné nároky na splnění zákonem stanovených podmínek pro uzavření realizační smlouvy, není důvod, aby pro smlouvy o smlouvě budoucí o převodu vlastnického práva k jednotce platila jiná pravidla. Je-li v posuzovaných smlouvách o budoucí smlouvě o převodu vlastnictví jednotek uvedeno, že předmětem budoucí smlouvy o převodu vlastnictví jednotky má být jednotka, která vznikne (na základě prohlášení vlastníka budovy) z bytu konkretizovaného číslem, jehož nájmem je budoucí kupující, jedná se o dostatečně určité vymezení předmětu smlouvy.*

Obsah: Žalobci se domáhali nahrazení projevu vůle žalované vyplývající ze smluv o převodech jednotlivých bytových jednotek do jejich vlastnictví. Žalobu odůvodnili tím, že žalovaná, která je vlastnící nemovitosti spolu s pozemkem, s nimi uzavřela smlouvy o budoucí smlouvě o převodu vlastnictví jednotek a v prohlášení vlastníka budovy vymezila jednotky a společné části domu, přičemž k uzavření smluv mělo dojít nejpozději do 12 měsíců ode dne rozhodnutí o zápisu vkladu práva v katastru nemovitostí na základě prohlášení vlastníka. K převodu však nedošlo, neboť současný většinový společník žalované rozhodl na valné hromadě, že jednotky do vlastnictví převáděny nebudou. Platnost usnesení byla napadena žalobou u soudu. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Důvodem byla neplatnost smluv o budoucích smlouvách, které neměly zákonem vyžadované náležitosti. Bylo tomu tak proto, že závazek uzavřít budoucí smlouvu se měl týkat jednotky, která měla být teprve vytvořena ze stávajícího bytu. Smlouvy o budoucí smlouvě o převodu jednotky musejí obsahovat obligatorní náležitosti stanovené v § 6 zákona o vlastnictví bytů pro smlouvu o převodu jednotky, tedy i určení společných částí domu, včetně určení, které části domu jsou společně vlastníkům jen některých jednotek, a stanovení výše spoluvlastnického podílu na

společných částech. Takové náležitosti smlouvy neměly. Žalobci podali dovolání, v němž namítali, že účelem smlouvy o smlouvě budoucí není vklad vlastnického práva na základě této smlouvy do katastru nemovitostí, proto postačuje, je-li předmět této smlouvy označen tak, aby nebyl zaměnitelný s jiným předmětem. Není důvod, aby všechny obligatorní náležitosti vyžadované zákonem pro smlouvu o převodu jednotky musela obsahovat už smlouva o smlouvě budoucí, zejména za situace, kdy nebylo objektivně možné dostat požadavku na bližší konkretizaci v budoucnu převáděných spoluvlastnických podílů ke společným částem v domě. Okolnost, že závazek uzavření budoucí kupní smlouvy výslovně nezahrnuje povinnost převodu spoluvlastnického podílu ke společným částem domu, není významná, neboť spoluvlastnický podíl ke společným částem domu přechází podle § 8 odst. 1 zákona o vlastnictví bytů na nového vlastníka v souvislosti s převodem či přechodem vlastnického práva k jednotce; výpočet spoluvlastnických podílů na společných částech domu je kogentně upraven v § 8 odst. 2 zákona o vlastnictví bytů. Nejvyšší soud dovolání vyhověl. Smlouvou o budoucí smlouvě (*pactum de contrahendo*) se mezi subjekty zakládá smluvní (kontraktační) povinnost. Podstata smlouvy o uzavření budoucí smlouvy spočívá v tom, že si její subjekty v souladu se širokou smluvní volností písemně shodně, a tím závazně ujednají, že spolu do sjednané doby uzavřou smlouvu, na jejíž podstatných náležitostech se musejí dohodnout. Není-li do dohodnuté doby budoucí (realizační) smlouva uzavřena a povinný subjekt návrh na uzavření realizační smlouvy nepřijme vůbec či realizační smlouvu podle předjednaných podmínek a náležitostí odmítá uzavřít, může se oprávněný subjekt do jednoho roku od doby, kdy měla být realizační smlouva uzavřena, domáhat ochrany u soudu (§ 50a odst. 2 „starého“ občanského zákoníku). Je-li ve smlouvách uvedeno, že předmětem budoucí smlouvy o převodu vlastnictví jednotky má být jednotka, která vznikne (na základě prohlášení vlastníka budovy) z bytu konkretizovaného číslem, jehož nájemcem je budoucí kupující, jedná se o dostatečně určité vymezení předmětu smlouvy. Platí-li obecně (pro všechny závazky), že pro závěr o platnosti smlouvy o smlouvě budoucí stačí, dohodly-li se strany o podstatných náležitostech budoucí smlouvy, a že na smlouvu o smlouvě budoucí nelze klást stejné nároky na splnění zákonem stanovených podmínek

pro uzavření realizační smlouvy, není důvod, aby pro smlouvy a smlouvy o smlouvě budoucí o převodu vlastnického práva k jednotce platila jiná pravidla. Považovali v minulosti Nejvyšší soud v některých svých ojedinělých rozhodnutích (na rozdíl od výše citované judikatury) za obligatorní náležitost smlouvy o smlouvě budoucí o převodu jednotky i vymezení převáděných spoluvlastnických podílů ke společným částem domu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. 28 Cdo 1556/2012), pak tuto jeho rozhodovací praxi usměrnil nálezem sp. zn. II. ÚS 2124/14 ze dne 26. 1. 2016 Ústavní soud.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 33 Cdo 4404/2008, nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2124/14 ze dne 26. 1. 2016.

Relevantní ustanovení: § 50a „starého“ občanského zákoníku, § 6 až 8 zákona č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 612/2017

Datum rozhodnutí: 31. ledna 2018

Závěr: *Nevyužití možnosti zaplacení kupní ceny prostřednictvím notářské (advokátní) úschovy při prodeji nemovitosti může být okolností zakládající tzv. spoluzavinění poškozeného na vzniku škody ve smyslu § 441 občanského zákoníku. Postup, kdy kupující v rámci své smluvní autonomie ve snaze o rychlou realizaci prodeje přistoupila na ničím nezajištěné zaplacení kupní ceny, představuje v posuzované věci právě takovou okolnost, která se jí přičítá při posouzení, nakořk přispěla k výslednému škodlivému následku, tj. ke ztrátě hodnoty zaplacené kupní ceny. Nelze zároveň přehlédnout, že toto spoluzpůsobení si újmy je v nyní projednávané věci posuzováno nikoliv ve vztahu k úmyslnému útoku pachatele, nýbrž ve vztahu k výkonu notářské činnosti žalovanou, jejíž nedůsledností nebyl podvodný záměr odhalen a nebylo mu zabráněno. V tomto srovnání je zřejmé, že i kupující byla nedůsledná, neboť nezvolila žádný právní prostředek umožňující čelit podvodnému jednání při kupní smlouvě, a že míra její neobezřetnosti je srovnatelná s opomenutím žalované při kontrole identity domnělého prodávajícího.*

Obsah: Spor byl veden o zaplacení náhrady škody. Žalobkyně jako kupující uzavřela s L. M. kupní smlouvu jako s domnělým vlastníkem nemovitosti, za kterou mu následně zaplatila převážnou část kupní ceny

ve výši 820 000 Kč. Podpisy na kupní smlouvě ověřila zaměstnankyně žalované notářky na základě předložených občanských průkazů, ovšem dodatečně bylo zjištěno, že L. M. smlouvu podepsal jménem vlastníka nemovitosti L. C. za použití padělaného občanského průkazu; za toto jednání byl pravomocně uznán vinným kromě jiného ze spáchání trestného činu podvodu. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že ačkoli byl předložený falzifikát občanského průkazu co do formy velmi zdařilý, obsahoval nepřesnost v označení orgánu, který doklad vydal, což měla žalovaná notářka vědět. Dovodil proto, že pověřená zaměstnankyně nezkontrolovala řádně údaje, neodhalila falzifikát a nedodržela potřebnou míru obezřetnosti v rámci profesní zkušenosti. Žalovaná notářka tak odpovídá žalobkyni podle § 57 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), za škodu způsobenou podvodným vylákáním peněz, neboť byly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti notáře, a to nikoliv řádný výkon notářské činnosti, vznik škody i příčinná souvislost; žalovaná netvrdila ani neprokázala existenci liberačního důvodu. Proto soud prvního stupně uložil žalované notářce povinnost zaplatit žalobkyni částku 820 000 Kč, o kterou přišla. K odvolání žalované snížil odvolací soud žalobkyni požadovanou částku na polovinu. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a shodně dovodil, že žalovaná odpovídá za škodu podle § 57 odst. 1 notářského řádu. Dospěl však k závěru, že žalobkyně porušila svou prevenční povinnost při uzavírání kupní smlouvy tím, že jednala nestandardně. Podle odvolacího soudu je všeobecně známo, že při koupi nemovitostí se zcela zásadně skládá kupní cena do notářské či advokátní úschovy a k jejímu vyplacení prodávajícímu dochází až po provedení vkladu do katastru nemovitostí, čehož si měla být žalobkyně vědoma při svém právnickém vzdělání. Jestliže sama tvrdila, že prodávající by s prodejem bytu nesouhlasil, pokud by trvala na úschově peněz, protože údajně s prodejem bytu spěchal, aby uhradil své dluhy, pak právě tyto signály ji měly varovat, že podstupuje rizikový obchod. Kdyby žalobkyně složila kupní cenu do notářské úschovy, ke vzniku škody by nedošlo, neboť podvodné jednání prodávajícího by bylo odhaleno před vložení vlastnického práva do katastru nemovitostí. Proto si z 50 % škodu způsobila sama poškozená. Žalobkyně podala dovolání proti zamítavé části rozsudku, podle které by při

využití notářské úschovy bylo podvodné jednání odhaleno před vložení vlastnického práva do katastru nemovitostí. K tomu došlo až v okamžiku, kdy zástupce žalobkyně vyzval vlastníka k předání bytové jednotky; teprve tehdy totiž zjistil skutečný vlastník, že je s jeho bytem neoprávněně disponováno. Podle dovolatelky tedy není notářská úschova institutem, který by byl s to zabránit podvodnému jednání prodávající osoby. Dovolání bylo zamítnuto. Podle § 441 občanského zákoníku byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám. Toto ustanovení se vztahuje na případy, kdy škoda způsobená poškozenému není v plném rozsahu výsledkem jednání škůdce, nýbrž se na jejím vzniku částečně či zcela podílel i sám poškozený. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, které se podílejí na vzniku škody, o jejíž odškodnění jde, a to o příčinu podstatnou. Předpokladem použití § 441 občanského zákoníku je, aby jednání či opomenutí poškozeného bylo jednou z příčin vzniku škody. Jednání poškozeného, jež přispělo ke vzniku škody, může, ale nemusí mít povahu porušení právní povinnosti, včetně povinnosti prevenční. Při úvaze o podílu na vzniku škody jde totiž o určení vzájemného vztahu mezi jednáním poškozeného a škůdce a o zvážení všech skutečností, jež přispěly ke způsobení škody. Zvažují se přitom veškeré příčiny, a i když zákon hovoří o spoluzavinění, není forma zavinění (úmysl, nedbalost) podstatná, přičemž nemusí jít ani o porušení právní povinnosti na straně poškozeného; ve smyslu zásady *casum sentit dominus* poškozený dokonce nese i následky náhody, která jej postihla. Konečná úvaha o tom, nakolik se na způsobení škody podílel sám poškozený, a tedy v jakém rozsahu nese škodu sám, odvisí vždy od okolností konkrétního případu po porovnání všech příčin vzniku škody jak na straně škůdce, tak na straně poškozeného.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2006, sp. zn. 25 Cdo 1369/2006, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2004, sp. zn. 25 Cdo 1462/2003.

Relevantní ustanovení: § 57 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, § 441 „starého“ občanského zákoníku.

Ústavní soud

Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. II. ÚS 3189/16

Datum rozhodnutí: 3. dubna 2018

Závěr: *Nejvyšší státní zástupce podávající správní žalobu ve smyslu § 66 odst. 2 soudního řádu správního nemusí prokazovat veřejný zájem na podání žaloby. Postačí, že tak uvede a doloží konkrétními skutečnostmi, z nichž veřejný zájem pramení. Žaloba nejvyššího státního zástupce, který se domáhá zrušení rozhodnutí o udělení energetické licence neoprávněně vydaného, je žalobou ve veřejném zájmu. Podání žaloby nejvyšším státním zástupcem samo o sobě nepředstavuje zásah do ústavně zaručených práv účastníka řízení, k jehož újmě je navrhováno zrušení vydaného správního rozhodnutí.*

Obsah: Stěžovatelka podala ústavní stížnost proti rozsudku krajského soudu jako soudu správního, jímž bylo na základě žaloby nejvyššího státního zástupce zrušeno rozhodnutí Energetického regulačního úřadu o udělení licence k výrobě elektřiny. Kasační stížnost byla zamítnuta a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo napadeno též ústavní stížností. Stěžovatelka je obchodní společností, která se v rámci své podnikatelské činnosti zabývá výrobou elektřiny. Za tímto účelem byla stěžovatelce udělena Energetickým regulačním úřadem (dále jen „ERÚ“) licence na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Licence byla stěžovatelce vydána k výrobě elektřiny ve fotovoltaické elektrárně. Následně byla nejvyšším státním zástupcem podána podle § 66 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, žaloba ve veřejném zájmu, kterou bylo napadeno výše uvedené rozhodnutí ERÚ. Správní soud žalobu nejdříve zamítl, neboť dospěl k závěru, že ani jeden z původních tří žalobních bodů, které žalobce uplatnil, není důvodný a o další žalobní bod – otázku pravosti revizní zprávy – byla žaloba rozšířena až po zákonem stanovené lhůtě. Nejvyšší správní soud však tento rozsudek zrušil. Důvodem ke zrušení byl přitom odlišný právní názor kasačního soudu na postup v otázce opožděně uplatněné argumentace k pravosti revizní zprávy. Nejvyšší správní soud sice dospěl ke stejnému závěru jako krajský soud v tom směru, že otázka pravosti revizní zprávy nebyla předmětem žádného ze žalobních bodů,

dovodil však, že je přípustné ve výjimečných případech přihlížet ke skutkovým novotám, a tedy nebylo možno odmítnout zabývat se žalobcovým tvrzením podpořeným důkazními návrhy ohledně zfalšování revizní zprávy; revizní zpráva má v licenčním řízení nezastupitelný význam, nelze proto odmítnout provést důkazy k žalobcově argumentaci, že se nejedná o revizní zprávu zpracovanou J. K., neboť se týkají stavu, který nepochybně existoval již v okamžiku rozhodování. Krajským soudem nebyla vyřešena otázka, zda revizní zpráva předložená v licenčním řízení mohla být dokladem prokazujícím splnění požadavků k zajištění bezpečnosti. Následně správní soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí ERÚ zrušil. Stěžovatelka již v průběhu řízení před obecnými soudy namítala, že v jejím případě není dán „závažný veřejný zájem“ na podání žaloby podle § 66 odst. 2 SŘS. Stěžovatelka se podle svých slov nemůže ztotožnit s dosavadním závěrem správních soudů, že existence závažného veřejného zájmu na podání žaloby je vyloučena z jakéhokoliv přezkumu soudu, u něž se řízení o žalobě vede. Obecné soudy podle převažujícího názoru nejsou oprávněny existenci závažného veřejného zájmu, a tedy naplnění této zákonné podmínky podle § 66 odst. 2 SŘS zkoumat, a tato podmínka tak zůstává zcela na úvaze a v gesci nejvyššího státního zástupce. Stěžovatelka je nicméně toho názoru, že obecné soudy se touto otázkou měly zabývat v rámci posouzení důvodnosti žaloby, a to zejména ve vztahu k ochraně dobré víry stěžovatelky. Stěžovatelka je přesvědčena, že podnětem ERÚ a podanou žalobou bylo zasaženo její právo na legitimní očekávání a její právní jistota, kterou spojovala s vydaným rozhodnutím ERÚ. Stěžovatelka na podkladě vydané licence téměř šest let v dobré víře ve správnost rozhodnutí podnikala, s čímž byly samozřejmě spojeny nemalé dosud učiněné finanční investice. Stěžovatelka postupovala ve správním řízení naprosto legitimně a zákoně s dobrou vírou ve správnost a dostatečnost předkládaných podkladů a případné vady vydaných rozhodnutí nelze v žádném případě přičíst k její tíži. Ústavní stížnost byla v části směřující proti postupu nejvyššího státního zástupce odmítnuta, ve zbytku zamítnuta. Správní soudy zajisté nemohou k povinnosti žalobce podávajícího žalobu ve veřejném zájmu přistupovat benevolentněji než k povinnosti žalobce se standardní aktivní legitimací podle § 65 soudního řádu správního; pokud by tak činily, porušily by rovnost

účastníků řízení, zakotvenou v čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Pravidlo o vázanosti soudu včas uplatněnými žalobními body a o lhůtě pro možné rozšíření žaloby o další žalobní body (§ 75 odst. 2 a § 71 odst. 2 soudního řádu správního) se uplatňuje stejně jak na případy žalob podávaných osobami s aktivní legitimací podle § 65 soudního řádu správního, tak na žaloby podávané ve veřejném zájmu podle § 66 soudního řádu správního. Ústavní soud akceptoval v této věci výjimku spočívající ve vykročení ze striktních mezí žalobních bodů při projednání žaloby, neboť byla opřena o ustanovení § 76 SŘS a konkrétně pak o zásadní a jasně formulovanou skutečnost, jež objektivně nemohla být uplatněna dříve, existovala již v době napadeného rozhodnutí o udělení licence stěžovateli, věcně navázala na dva ze tří žalobních bodů a určila směr dalšího dokazování. Ústavní soud neměl v dané věci pochyb ani

o tom, že žaloba nejvyššího státního zástupce byla podána ve veřejném zájmu, jak ji upravuje § 66 odst. 2 SŘS. Úvaha, zda je ve věci dán veřejný zájem, nepodléhá přezkumu správními soudy. Existence závažného veřejného zájmu tedy nemusí být prokazována. Nejvyšší správní soud se proto ani nemohl zabývat námitkou stěžovatelky související s nesprávným posouzením otázky, zda v předmětné věci byl dán závažný veřejný zájem, neboť posouzení této otázky je v každém konkrétním případě výlučně na zvážení nejvyššího státního zástupce, přičemž tato úvaha nepodléhá soudnímu přezkumu. Kontrolu veřejného zájmu na zrušení či ochranu nabytých práv musí provádět správní soud až v rámci rozhodnutí o věci samé.

Relevantní ustanovení: § 66 odst. 2 soudního řádu správního.

Připravil: Jan Tryzna

Kleos

Software pro komplexní správu
advokátní kanceláře v souladu s GDPR!

ZKUSTE ZDARMA
NA 3 MĚSÍCE
>>> www.kleos.cz

